

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 8. Організація співпраці ЗДО з соціальними інституціями та батьками

**Освітньої програми:
Рівня вищої освіти:
на здобуття освітнього
ступеню
за спеціальністю:
галузі знань:**

Дошкільна освіта
другого (магістерського)
магістра
012 Дошкільна освіта
01 Освіта /Педагогіка

Робоча програма: **Організація співпраці ЗДО з соціальними інституціями та батьками**
01 вересня 2022 року - 16 с.

Галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Розробник: д.пед.н., доц., проф. Марчук О. О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри доц. Мельничук Л.Б.

01 вересня 2022 року

Схвалено навчально – методичною комісією педагогічного факультету Міжнародного економіко – гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука
Протокол від 01 вересня 2022 р. № 1

Голова навчально – методичної комісії доц. Сойко І.М.

Гарант освітньо – професійної програми доц. Мельничук Л.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 120 Кількість змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: другий магістерський Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 012 Дошкільна освіта Освітня програма «Дошкільна освіта»	Обов'язковий освітній компонент	
		Рік підготовки:	
		1-й	1 - й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		-	-
		Самостійна робота	
80 год.	104 год.		
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надати студентам цілісне уявлення про організацію співпраці ЗДО з родинами вихованців та соціальними інституціями.

Завдання: представити студентам загальні особливості взаємодії вихователів закладу дошкільної освіти з родинами; визначити специфіку взаємодії сім'ї і дошкільної установи в зарубіжних країнах світу; проаналізувати психолого-педагогічні умови взаємодії ЗДО та родини; познайомити студентів із основними формами і методами взаємодії вихователя і батьків, індивідуальними та груповими форми роботи з батьками; навчити майбутніх вихователів методам співпраці ЗДО з батьками та здійснювати моніторинг ефективності роботи педагога ЗДО з родиною; надати студентам уявлення про шляхи формування педагогічної культури батьків в процесі їх взаємодії з ЗДО; проаналізувати шляхи співпраці ЗДО з соціальними інституціями, зокрема, з ОТГ та органами громадського самоврядування.

Під час лекційних та практичних занять, самостійної роботи та науково-дослідної роботи з навчальної дисципліни студенти набувають таких програмних компетентностей: КЗ - (загальні компетентності), КС - спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Загальні компетентності :

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності :

КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-10. Здатність до планування і здійснення освітньо-виховної діяльності з метою виховання дітей дошкільного віку на ідеях гуманізму, миру та взаєморозуміння.

КС-11. Здатність до організації діяльності психологічної служби та соціально-педагогічного патронажу в закладі дошкільної освіти

Результати навчання за дисципліною

Опанування дисципліни забезпечить **наступні результати**, зокрема, здатність:

ПР 01 Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПР 03 Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПР 08 Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПР 09 Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПР 13 Планувати і реалізовувати систему освітньо-виховної діяльності щодо виховання дітей дошкільного віку на ідеях гуманізму, миру та взаєморозуміння.

ПР 14 Планувати і забезпечувати ефективну діяльність психологічної служби та соціально-педагогічного патронажу в закладі дошкільної освіти.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І СІМ'Ї

Тема 1. Загальні особливості взаємодії вихователів закладу дошкільної освіти з родинами та соціальними інституціями.

Сім'я та її виховні функції. Особливості сімейного виховання дітей дошкільного віку. Організація спільної діяльності сім'ї та дошкільного закладу. Зміст, організація і методика співпраці ЗДО та батьків. Основні завдання та принципи взаємодії сім'ї та ЗДО та соціальними інституціями.

Тема 2. Специфіка взаємодії сім'ї і дошкільної установи в зарубіжних країнах світу.

Організація співпраці між батьками і ЗДО в Болгарії. Залучення батьків до освітнього процесу в дитсадках Великобританії. Специфіка роботи вихователів та родичів дітей в дитсадках Данії та Німеччини. Формування співпраці батьками і ЗДО в Польщі. Особливості взаємодії сім'ї і дошкільної установи в США, Франції, Фінляндії.

Тема 3. Психолого-педагогічні умови взаємодії ЗДО та родини

Сучасні психолого-педагогічні та філософські засади взаємодії сім'ї і дошкільної установи. Взаємодія дошкільного закладу і сім'ї - необхідна умова становлення всесторонньо розвиненої особистості дошкільника. Психологічний аспект обмеження взаємодії з сім'єю. Робота вихователя із неблагополучними сім'ями. Налагодження роботи педагогів ЗДО із неповними сім'ями.

Змістовий модуль 1.

ОРГАНІЗАЦІЯ СПІВПРАЦІ ВИХОВАТЕЛІВ З РОДИНАМИ ТА СОЦІАЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

Тема 4. Форми і методи взаємодії вихователя і батьків

Зміст взаємодії ЗДО з родинами вихованців. Основні принципи взаємодії з батьками. Традиційні форми взаємодії ЗДО з батьками. Нетрадиційні форми взаємодії ЗДО з родинами. Індивідуальні та групові форми роботи з батьками. Моніторинг ефективності роботи педагога ЗДО з родиною. Особливості роботи з батьками у період адаптації дітей до ЗДО та підготовки дітей до школи.

Тема 5. Залучення ОТГ та органів місцевого самоврядування до роботи ЗДО.

Основні принципи співпраці ЗДО з об'єднаними територіальними громадами. Повноваження територіальних громад із забезпечення прав дитини: правовий аспект. Характеристика нормативних актів, якими керуються служби у справах дітей територіальних громад. Участь органів громадського самоврядування в освітньому процесі. Структурно-функціональне забезпечення соціального захисту дітей в умовах децентралізації державного управління.

Тема 6. Формування педагогічної культури батьків в процесі їх взаємодії з ЗДО.

Педагогічна культура батьків; рівні культури батьків. Інформаційний підхід у формуванні педагогічної культури батьків. Робота вихователя з батьками над основними напрямками виховання дітей (моральне, фізичне, трудове, екологічне). Формування педагогічної культури батьків під час проведення батьківських зборів в ЗДО. Підвищення педагогічної культури членів неблагополучних родин.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І СІМ'Ї												
Тема 1. Загальні особливості вихователів дошкільної освіти з родинами та соціальними інституціями.	20	4	4			12	22	2	2			18
Тема 2. Специфіка взаємодії сім'ї і дошкільної установи в	20	4	4			12	22	2	2			18

зарубіжних країнах світу.												
Тема 3. Психолого-педагогічні умови взаємодії ЗДО та родини.	20	4	4			12	22	2	2			18
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ СПІВПРАЦІ ВИХОВАТЕЛІВ З РОДИНАМИ ТА СОЦІАЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ												
Тема 4. Форми і методи взаємодії вихователя і батьків.	20	4	4			12	22	2	2			18
Тема 5. Залучення ОТГ та органів місцевого самоврядування до роботи ЗДО.	16	2	2			12	18					18
Тема 6. Формування педагогічної культури батьків в процесі їх взаємодії з ЗДО та соціальними інституціями.	24	2	2			20	14					14
Усього годин	120	20	20			80	120	8	8			104

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальні особливості взаємодії вихователів закладу дошкільної освіти з родинами та соціальними інституціями.	4/-
2	Тема 2. Специфіка взаємодії сім'ї і дошкільної установи в зарубіжних країнах світу.	4/-
3	Тема 3. Психолого-педагогічні умови взаємодії ЗДО та родини.	4/2
4	Тема 4. Форми і методи взаємодії вихователя і батьків.	4/2
5	Тема 5. Залучення ОТГ та органів місцевого самоврядування до роботи ЗДО.	2/2
6	Тема 6. Формування педагогічної культури батьків в процесі їх взаємодії з ЗДО та соціальними інституціями.	2/2
	Разом:	20/8

6. Теми самостійної роботи

№	Тема (кількість годин)	Завдання	Кількість годин (денна/заочна)
1	Тема 1. Загальні	Проаналізувавши психолого-педагогічну	

	особливості взаємодії вихователів закладу дошкільної освіти з родинами та соціальними інституціями.	літературу, виокремити проблеми в взаємодії вихователів закладу дошкільної освіти з родинами та соціальними інституціями. Підготувати презентацію на тему: «Проблеми сучасних молодих сімей»	12/18
2	Тема 4. Тема 2. Специфіка взаємодії сім'ї і дошкільної установи в зарубіжних країнах світу.	Розробити презентацію про взаємодію батьків та дітей в країнах Західної Європи. Розробити схему-модель методи взаємодії ЗДО з батьками та соціальними інституціями	12/18
3	Тема 3. Психолого-педагогічні умови взаємодії ЗДО та родини.	Підготувати повідомлення про особливості дітей 5-6 років Підготувати доповідь-презентацію «Залучення батьків до родинних свят в ЗДО»	12/18
4	Тема 4. Форми і методи взаємодії вихователя і батьків.	Розробити постер «Поради батькам дітей щодо виховання у них моральних рис» Підготувати повідомлення про виховання дітей у неблагополучних сім'ях.	12/18
5	Тема 5. Залучення ОТГ та органів місцевого самоврядування до роботи ЗДО	Підготувати повідомлення про правові аспекти залучення ОТГ та органів місцевого самоврядування до роботи ЗДО Розробити інструкцію для вихователів щодо взаємодії із неблагополучними сім'ями	12/18
6	Тема 6. Формування педагогічної культури батьків в процесі їх взаємодії з ЗДО та соціальними інституціями.	Підготувати доповідь-презентацію «Особливості проведення батьківських зборів» Розробити тематику батьківських зборів	20/14
Всього:			80/104 год.

Завдання для опрацювання тем дисципліни

№ з/п	Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів (60)
1.	Тема 1. Загальні особливості взаємодії вихователів закладу дошкільної освіти з родинами та соціальними інституціями..	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного № 1, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Загальні особливості взаємодії вихователів закладу дошкільної освіти з родинами»	Усне опитування, виконання тестів, підготовка повідомлення про сімейне виховання	4, 13, 18	10
2.	Тема 2. Специфіка взаємодії сім'ї і дошкільної установи в зарубіжних країнах світу.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного №1, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Специфіка взаємодії сім'ї і дошкільної установи в зарубіжних країнах світу»	Підготовка доповіді, тестів, бліц-опитування, Перевірка підготовлених студентами презентацій про дитсадочки в країнах Східної Азії та співпрацю вихователів та батьків в цих ЗДО	7, 20, 28, 29, 51	10
3.	Тема 3. Психолого-педагогічні умови взаємодії ЗДО та родини.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного №1, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Психолого-педагогічні умови взаємодії ЗДО та родини.»	Опитування, виконання вправ, розгляд питання про проблеми, з якими труднощами може стикнутися вихователь в процесі взаємодії із батьками	17, 33, 53	10
4.	Тема 4. Форми і методи взаємодії вихователя і батьків.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного № 4, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Форми і методи взаємодії вихователя і батьків»	Опитування, написання порад, як налагодити співпрацю із батьками, використовуючи сучасні дистанційні технології	9, 22, 49	10
5.	Тема 5. Залучення ОТГ та органів місцевого самоврядування до роботи ЗДО.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного № 5, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Залучення ОТГ та органів місцевого самоврядування до роботи ЗДО.»	Опитування, виконання тестових завдань, обговорення проблем, які виникають у неблагополучних сім'ях та шляхи їх подолання в процесі	1. 4, 16, 31, 50, 57, 61	10

			взаємодії вихователя з ОТГ.		
6.	Тема 6. Формування педагогічної культури батьків в процесі їх взаємодії з ЗДО та соціальними інституціями.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного № 6, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Формування педагогічної культури батьків в процесі їх взаємодії з ЗДО та соціальними інституціями»	Опитування, виконання тестових завдань, підготовка анкети для батьків «Чи знаю я свою дитину»	8, 27, 40, 52	10

9. Індивідуальна робота

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни студентам пропонується виконати індивідуальні завдання.

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Організація співпраці ЗДО з соціальними інституціями та батьками» з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни.

Виконання індивідуального завдання є важливим етапом у підготовці та складанні іспиту з дисципліни «Організація співпраці ЗДО з соціальними інституціями та батьками».

Виконання завдань індивідуальної роботи дає можливість установити:

- здатність студента до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності з проблеми взаємодії ЗДО з родинами та соціальними інституціями;

- уміння студента використовувати теоретичні знання і застосовувати їх для вирішення конкретних завдань;

- здатність студента збирати, систематизувати, узагальнювати й аналізувати теоретичні й емпіричні дані з проблеми взаємодії ЗДО з родинами та соціальними інституціями;

- уміння студента коротко, логічно й у доступній формі викласти основні положення виконаної роботи, висновки і рекомендації.

Загальні вимоги до студентів при підготовці до індивідуальної роботи передбачають:

- Оволодіння теоретичними знаннями щодо проблеми взаємодії ЗДО з родинами та соціальними інституціями.

- Формування широкого наукового і загальнокультурного кругозору.

- Уміння аналізувати наукову літературу.

- Уміння налагоджувати співпрацю з родинами та соціальними інституціями, організувати батьківські збори.

Виконання, оформлення та захист індивідуальної здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Теми індивідуальних робіт

1. Скласти таблицю «Функції сучасної сім'ї».

2. Підготувати доповідь-презентацію «Мета і завдання родинного виховання».

3. Розробити плани проведення батьківських зборів на одну із тем:

3.1. Сімейне виховання дітей.

3.2. Роль вихователя у формуванні педагогічної культури батьків.

3.3. Міжнародний досвід взаємодії ЗДО з соціальними інституціями та батьками.

3.4. Методика проведення нетрадиційних батьківських зборів.

3.5. Управління дошкільною освітою: проблеми, шляхи їх вирішення та перспективи розвитку системи.

3.6. залучення ОТГ до освітньо-виховного процесу в ЗДО.

4. Розробити презентацію на одну з запропонованих тем:

- 4.1. Роль матері у вихованні дитини.
- 4.2. підготовка дитини до школи та роль у ній батьків.
- 4.3. Активізація пізнавальної діяльності дошкільників в родинному колі.
- 4.4. Формування цілісного відношення дошкільників до власного здоров'я у процесі взаємодії вихователя та сім'ї.
- 4.5. Участь дошкільників та їх батьків у волонтерській діяльності.

5. Розробити план засідання круглого столу: « Роль батьків у національно-патріотичному вихованні особистості в умовах воєнного стану »

8. Методи навчання і прийоми навчання

I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота);

- за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;

- за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків;

- за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання

9.Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Усне опитування.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

10. Питання до іспиту

1. Специфіка взаємодії вихователів закладу дошкільної освіти з родинами.
2. Сім'я та її виховні функції.
3. Особливості сімейного виховання дітей дошкільного віку.
4. Організація спільної діяльності сім'ї та дошкільного закладу в епоху євроінтеграції.
5. Зміст, організація і методика співпраці ЗДО та батьків.
6. Основні завдання та принципи взаємодії сім'ї та ЗДО.
7. Організація співпраці між батьками і ЗДО в Болгарії.
8. Залучення батьків до освітнього процесу в дитсадках Великобританії.
9. Специфіка роботи вихователів та родичів дітей в дитсадках Данії та Німеччини.
10. Формування співпраці батьками і ЗДО в Польщі.
11. Особливості взаємодії сім'ї і дошкільної установи в США, Франції, Фінляндії.
12. Сучасні психолого-педагогічні та філософські засади взаємодії сім'ї і дошкільної установи.
13. Взаємодія дошкільного закладу і сім'ї - необхідна умова становлення всесторонньо розвиненої особистості дошкільника.
14. Психологічний аспект обмеження взаємодії з сім'єю.
15. Робота вихователя із неблагополучними сім'ями.
16. налагодження роботи педагогів ЗДО із неповними сім'ями.
17. Зміст взаємодії ЗДО з родинами вихованців.
18. Традиційні форми взаємодії ЗДО з батьками.
19. Нетрадиційні форми взаємодії ЗДО з родинами.
20. Індивідуальні та групові форми роботи з батьками

21. Характеристика груп батьків, які відвідують ЗДО.
22. Основні принципи взаємодії з батьками та соціальними інституціями.
23. Основні завдання ЗДО у роботі з соціальними інституціями та батьками.
24. Моніторинг ефективності роботи педагога ЗДО з соціальними інституціями та родиною.
25. Особливості роботи з батьками у період адаптації дітей до ЗДО та підготовці дітей до школи.
26. Педагогічна культура батьків; рівні культури батьків.
27. Інформаційний підхід у формуванні педагогічної культури батьків.
28. Робота вихователя з батьками над основними напрямками виховання дітей (моральне, фізичне, трудове, екологічне).
29. Формування педагогічної культури батьків під час проведення батьківських зборів в ЗДО.
30. Підвищення педагогічної культури членів неблагополучних родин.
31. Залучення ОТГ та органів місцевого самоврядування до роботи ЗДО.
32. Основні принципи співпраці ЗДО з об'єднаними територіальними громадами.
33. Повноваження територіальних громад із забезпечення прав дитини: правовий аспект.
34. Характеристика нормативних актів, якими керуються служби у справах дітей територіальних громад.
35. Участь органів громадського самоврядування в освітньому процесі.
36. Структурно-функціональне забезпечення соціального захисту дітей в умовах децентралізації державного управління.

11. Розподіл балів, які отримують студенти Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно	добре

		виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабка їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Навчально-методичні посібники у локальній мережі університету.
3. Матеріали для самостійного опрацювання.
4. Методичні рекомендації для самостійної роботи.
5. Тестові завдання.

13. Рекомендована література

«Організація співпраці ЗДО з соціальними інституціями та батьками»

Основна

1. Батанов О.В. Територіальна громада – первинний суб'єкт муніципальної влади в Україні: поняття та ознаки. Вісник Центральної виборчої комісії. 2008. № 2. С. 51–57.
2. Белкіна Н.І. Орієнтовний зміст виховання в національній школі: Методичні рекомендації/ Н.І.Белкіна, С.О.Борисюк, Л.О.Дубровська, О.М.Заніна; М-во освіти і науки України. ІЗМН; За ред. Є.І.Коваленко. К., 1996. 190 с.

3. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика.: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах. К.: Видавничий дім "Слово", 2015. 704 с.
4. Бондаренко І.О. Особливості правового статусу територіальних громад як суб'єктів права комунальної власності. Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 61. С. 136–144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdr_2011_61_18. (дата звернення: 03.08.2022).
5. Борейко В. І., Ясінський А. М., Яницька О. Ю. Психолого-педагогічні основи використання інформаційних технологій для підготовки фахівців до роботи з обдарованими дітьми *Обдаровані діти – скарб нації: матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції* (м. Київ, 18–22 серпня 2021 року) – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. С. 81-88.
6. Борин Г. В. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками дітей раннього віку. *Обрії*. 2015. № 1 (40). С. 9–12.
7. Борин Г. В. Теорія та методика взаємодії ДНЗ з родинами”: навчально-методичні рекомендації для проведення практичних і семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 6.010101 “Дошкільна освіта”. Івано-Франківськ: Видавництво Лілея „НВ”. 2011. 92 с.
8. Гузь В., Жейнова С., Таган Л. Організаційно-педагогічні умови ефективної взаємодії дошкільного закладу з сім'єю. *Молодь і ринок*. 2018. № 3. С. 27–30.
9. Дем'янюк Т. Д. Методика виховання в сучасній школі: Навчально-метод. посібник. К., 2000. 286 с.
10. Діамант Р.Б. Вправи для занять з дітьми: як діяти вдома батькам малих дітей: посібник / пер.з англ. В. Можолі. Л., 2000. 116 с.
11. Долина О., Низовська О. Батьки в дошкільному закладі: споживачі та гості чи партнери-однодумці. *Дошкільне виховання*. 2007. № 1. С. 6–8.
12. Жаровцева Т. Г. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до роботи з неблагополучними сім'ями : дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.04 / Жаровцева Тетяна Григорівна. Одеса, 2007. 412 с.
13. Калуська Л. Родинне сонцеколо: Методичний поради́ник для роботи з батьками.- Тернопіль: Мандрівець, 2010. 140 с.
14. Каньоса Н. Г. Теорія та методика співпраці ДНЗ з родинами. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2015. 122 с.
15. Ковтун О. Єдиний освітній простір для педагогів, батьків та їхніх дітей. *Практика управління дошкільним закладом*. 2014. № 4. С. 7- 15.
16. Корнієнко С. Сім'я і дитячий садок - одна родина: навчально-методичний посібник/ Корнієнко С. 180 с.
17. Крутій К. Взаємодія з батьками та взаємовідносини з дітьми // *1111 запитань до професора*. Запоріжжя, 2012. С. 224– 275.
18. Кузьмінський А.І., В.Л.Омеляненко. Педагогіка родинного виховання: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ А.І.Кузьмінський, К., 2006
19. Кузьмінський А.І., В.Л.Омеляненко. Педагогіка родинного виховання: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К.: Знання, 2006. 324 с.
20. Куликова Т. А. Семейная педагогика и домашнее воспитание: Учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений. М.: Академия, 2000. 232 с.
21. Лохвицька Л.В. До здоров'я дітей - через освіту дорослих: технологія взаємодії дошкільних навчальних закладів з родинами: Навчально-метод. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ Л.В.Лохвицька, Т.К.Андрющенко.- Тернопіль: "Мандрівець", 2014.- 176с.
22. Макаренко О.П. Українознавство у дошкільному закладі: Навч. посібник для студ. вищ. пед. закладів освіти та працівників дошк. Установ. Тернопіль: "Початкова школа", 1997. 280 с.
23. Максимович О. Сучасна сім'я: проблеми виховання дітей [Текст] : монографія. Івано-Франківськ, 2017. 199 с.
24. Марінушкіна О.Є., Г.В.Шубіна. Родина та обдарована дитина. Х.: Вид. група "Основа", 2008. 191 с.

25. Марчук О. О., Абраменко Ю. Р. Сучасні напрями просвітницької діяльності вихователя серед батьків та громадськості *Наукові та освітні трансформації в сучасному світі*: збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 15 липня 2021 року) / Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій, м. Чернігів. Суми: ТОВ НВП "Росток А.В.Т.". 2021. С. 257-258.
26. Марчук О. О., Ткачук К. О. Використання інноваційних методик роботи з батьками в закладах дошкільної освіти. *Збірник тез виступів учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми реформування дошкільної та початкової освіти України у контексті євроінтеграційних процесів» (10 грудня, 2019 р.)*. Рівне, 2019. С. 133–136.
27. Мироненко В.П. Відповідальність батьків за неналежне виховання дітей за сімейним та цивільним законодавством України: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук / В.П. Мироненко; КНУ ім. Т. Шевченка К., 2001. 20 с.
28. Новікова В. У співпраці - результат. Робота вихователя з батьками в ДНЗ. Харків. 2011. 144 с.
29. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
30. Полєвікова О. Б., Швець Т. А. Сім'я та дитячий садок: виховуємо дитину разом / О.Б.Полєвікова,- Вип.7(07). Х.: "Основа", 2018. 126 с.
31. Полякова О. Робота з батьками в дошкільному закладі. *Дошкільний навчальний заклад*. 2007. № 4. С. 2-16.
32. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник для студ. вищ. навч. закладів., 2015. 324 с.
33. Пономарьова Г.Ф., Семенова М.О. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. Харків: Ексклюзив, 2014. 424 с.
34. Саприкіна Т. Г. Батьківська педагогіка В. О. Сухомлинського *Педагогічні вектори: В. О. Сухомлинський та сучасність : Матеріали регіональної наук.-практич. конф.* Лисичанськ : ФОП Чернов О. Г., 2018. С. 260–263.
35. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 320 с.
36. Сема О. Проблеми співпраці вихователя та батьків. *Психолого-педагогічний пошук : зб. наук. пр. за матеріалами II Всеукр. студент. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми дошкільної освіти: перспективи, інновації, розвиток» (21–22 квітня)*. Глухів, 2016. Вип. 3. С. 239–243.
37. Семенова, Н. Взаємодія дошкільного навчального закладу і сім'ї у вихованні особистості дитини дошкільного віку як психологопедагогічна проблема *Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки*. 2017. № 2. С. 19–29.
38. Судовий захист якнайкращих інтересів дитини та її права на виховання у сім'ї: результати громадського моніторингу судів / упоряд. М. Ясеновська, Г. Христова, О. Полянський, Е. Трегубов ; харків. обл. фундація "Громадська Альтернатива" Х., 2007. 193 с.
39. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка К., 1978. 263 с.
40. Шаповалова О. В. Роль сім'ї у дошкільній освіті: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми : Редакційно-видавничий відділ СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 225 с.

Допоміжна.

41. Акопян Л. Програма взаємодії з родиною. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2009. № 11. С. 4-16.
42. Акопян Л. Співробітництво, партнерство, довіра. *Дошкільне виховання*. 2013. № 1. С. 26-29.

43. Беленька Г. В., Богінч О. Я., Машовець М. А.. Здоров'я дитини від родини. Як виховати в сім'ї здорову дитину від народження до повноліття. К. : СПД Богданова А М., 2006. 220 с.
44. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник. К. : Видавничий дім «Слово», 2011. 704 с.
45. Карагозлю Ф. Педагогічні умови взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю у полікультурному вихованні старших дошкільників : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Дошкільна педагогіка» / КарагозлюФатма. Держ. закл. «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Одеса, 2019. 20 с.
46. Кузьмінський А.І., Омеляненко В. Л. Педагогіка родинного виховання. Навчальний посібник. Навчально-методичний комплекс з педагогіки. Київ, «Знання». 2006. 325с.
47. Марчук О.О., Дем'янчук А. С. Психолого-педагогічні особливості формування патріотизму у старших дошкільників *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ*. Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2019. № 1 (21). С. 13-21.
48. Марчук О. О., Красовська О. О., Мельничук Л. Б., Шкабаріна М. А. Педагогічний аналіз готовності майбутніх вихователів до морального виховання старших дошкільників. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 32. Том 1. С. 95-99.
49. Марчук О. О., Мельничук Л. Б., Шкабаріна М. А. Підготовка майбутніх вихователів до формування творчих здібностей у дітей дошкільного віку *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Том 2. Вип 37. С. 246-252.
50. Сербіна Н., Січкара І., Молочко М. Дитячий садок, батьки та школа: форми ефективної взаємодії. *Вихователь-методист дошк. закл.* 2019. № 1. С. 43–47.
51. Сяба М. О.. Співпраця батьків дітей з особливими потребами та вчителів в американській освітній системі. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2015. № 4 (67). С. 160-168.
52. Пагута Т. Lego-конструктор як засіб формування логіко-математичних компетентностей дошкільників. *Освіта дітей раннього та дошкільного віку в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: Матеріали I Міжнародної конференції (Луцьк, 10-12 червня 2021 р.)*. Луцьк, 2021. С. 111-114.
53. Швець С. Активізуємо родину заради мовлення дитини. *Палітра педагога*. 2016. № 6. С. 12-16.

Електронна.

54. Базовий компонент дошкільної освіти України. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doskilknoyi%20osvity.pdf.
55. Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців : лист МОН України від 11.10.2017 № 1/9-54. 6UR: <https://drive.google.com/file/d/0Bxpu4GDxDpc7YwVvcWUtVWJpdEk/view>.
56. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
57. Повноваження територіальних громад із забезпечення прав дитини: правовий аспект URL: <https://www.google.com/search>.
58. Програма співпраці з родинами вихованців «Взаємодія». URL: <https://vseosvita.ua/library/programa-spivpraci-z-rodinami-vihovanciv-vzaemodia-76017.html>
59. Програми розвитку дітей дошкільного віку URL : <https://osvita.city/osvita/doskilna-osvita/programi-rozvitku-ditej-doskilknogo-viku>.
60. Програми розвитку дітей дошкільного віку URL : <https://osvita.city/osvita/doskilna-osvita/programi-rozvitku-ditej-doskilknogo-viku>.
61. Розв'язання спору між батьками щодо участі у вихованні дитини URL : <https://polyska-gromada.gov.ua/pri-rozvyazanni-sporu-mizh-batkami-schodo-uchasti-u-vihovanni-ditini-15-32-22-14-01-2022>.

62.

63. Співпраця дошкільного навчального закладу з родинами вихованців - запорука успіху у вихованні дошкільнят. URL:http://blog-dnz12.blogspot.com/p/blog-page_6716.html.

64. Співпраця з родиною -один із пріоритетних напрямків роботи дошкільного навчального закладу. URL: <http://oblosvita.com/navigaciya/skrynka/manadziment/21261-spvprasya-z-rodinoyu-odin-z-proritetnih-napryamkv-roboti-doshklnogo-navchalnogo-zakladu.html>.

65. Юрченко І. В. Народознавчі аспекти родинної педагогіки у спадщині М. Стельмаховича. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/3625.pdf>.

14. Інформаційні ресурси

Освітні сайти:

<http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт

<http://osvita.ua> – Освітній портал «Освіта.УА».

<http://klasnaocinka.com.ua> – Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, закладів дошкільної освіти та інших організацій.

<http://ukped.com> – Українська педагогіка.

<http://myeducation.com.ua> – Потужний незалежний освітній ресурс, основною метою якого є допомога у отриманні якісних освітніх послуг кожною людиною протягом життя.

<http://znannya.info> – Інформаційний портал "Знання".

<http://metodportal.net> – Методичний портал.

<http://timo.com.ua> – Тестування і моніторинг в освіті.

<https://www.megu.edu.ua/uk/biblioteka/osvitni-portaly> - Вітчизняні бази наукових видань (МЕГУ)